

Situācijas analīze par negadījumu, kurš notika 08.02.2016. (Cogne, Itālija)

I Situācijas īss apraksts

1. 08.02.2016. ledus maršrutā Thoule (III/3; 100m), Valnontey, Cogne, savu kāpienu veica 2 sasaites no Latvijas;
2. Maršruta apraksts: Thoule ir 2 virvju maršruts, ar E ekspozīciju. Aprakstos norādīts, ka otrā virve ir jākāpj pa ledus līniju atkarībā no ledus situācijas konkrētajā situācijā. Otrajā virvē parasti ir mazāk ledus nekā pirmajā un vienmēr ir ļoti augsta saules ekspozīcija, tāpēc ir jāuzmanās *P1 A big ice wall with lots of possibilities between 75°-80°. P2 A broad ice curtain which goes along the rock fault. In some places there are stalactites, some places columns and some places the ice is smooth. Chose a line that suits the ice conditions and your level. The second pitch has less ice than the first pitch and is very exposed to the sun, therefore take care.* (<http://www.camptocamp.org/routes/145484/en/cogne-valnontey-thoule>);
3. Maršrutu abas sasaites sāka kāpt 11.00. Laika apstākļi bija labi (skaidras debesis, neliels vējš). Citas sasaites maršrutā nebija;
4. Iepriekšējās dienas vakarā un naktī bija sasniedzis svaigs sniegs;

Maršruta un negadījuma vietas vizualizācija:

Foto: <http://josepilaura.blogspot.com/2012/01/thoule-100m-ii4-valnontey-cogne.html>

Fotogrāfijā norādītie ledus u.tml. apstākļi neatbilst situācijai, kas bija negadījuma dienā. Tiem ir tikai ilustratīva nozīme.

Maršruts no cita skatupunkta:

Foto: <http://adriannelhams.blogspot.com/2013/12/cogne-ice-conditions-today.html>

Fotogrāfijā norādītie ledus u.tml. apstākļi neatbilst situācijai, kas bija negadījuma dienā. Tiem ir tikai ilustratīva nozīme.

Maršruta augšējā daļa, kurā notika negadījums (fotogrāfija uzņemta 7-10 dienas pēc negadījuma):

Foto: avots nav piefiksēts.

Fotogrāfijā norādītie ledus u.tml. apstākļi neatbilst situācijai, kas bija negadījuma dienā. Tiem ir tikai ilustratīva nozīme.

Maršruta augšējā daļa-pietuvināta augstāk ievietotā fotogrāfija. Ļoti iespējams, ka attēlā redzamās skrūves ir no negadījumā cietušās sasaites kāpiena.

5. Maršruta grūtība atbilda visu kāpēju sagatavotībai, t.sk. pieredzei leduskāpšanā;
6. Kāpējiem tā bija trešā kāpšanas diena. Iepriekšējā dienā bija izkāpt maršruts Stella Artice (TD-, W5, 210m);
Maršruta apraksts: <http://www.camptocamp.org/routes/54862/fr/coigne-vaille-stella-artice>
7. Kāpēji izmantoja mazlietotas dubultās virves BEAL Gully 7,3 mm, UNICORE, virvju garums 60m, kā arī tika izmantots mūsdienīgs, kvalitatīvs un pārbaudīts leduskāpšanas ekipējums (ledus skrūves, dzelkšņi, cirtņi u.tml.);
8. Maršruta pirmajā virvē ledus stāvoklis bija labs. Posms atrodas samērā zemu, to neapspīd priekšpusdienas saule, ledus kārtā bija pietiekoši bieza un cieta, bez ūdens tecējumiem;
9. Maršruta otrajā virvē līderis virves beigu posmā pēc izkāpta stāva ledus posma, kas citiem kāpējiem nebija redzams, izslīdēja/norāvās;
10. Kritiena laikā kāpējs slīdēja, sagriezās ar galvu uz leju un uzkrita uz lēzena ledus posma (plaukta), kā rezultātā iestājās viņa nāve;
11. Drošinātājs, kā arī otrās sasaites kāpēji, neredzēja sava sasaites biedra noraušanos un kritiena iemeslu, jo līderis bija aizkāpis aiz stāva ledus posma un pārējais maršruta posms (apmēram 10-15 metri) nebija redzams un izvērtējams;

12. Brīdī, kad tika pamanīts līdera kritiens, drošinātājs centās ievilkēt virvi, bet tam nebija nekāda rezultāta, jo virve nedaudz nospriegojās tikai pēc līdera kritiena uz ledus, pēc kā kāpējs noslīdēja 2-3 metrus;

13. Cietušā ķivere bija sašķaidīta, kā arī vizuāli bija novērojami iespējami vairāki iekšējie lūzumi ķermenim un viņš neizrādīja nekādas dzīvības pazīmes. Cietušā nāvi ~ 5 minūšu laikā pēc kritiena konstatēja otrās sasaites kāpējs, kurš tajā brīdī atradās blakus pirmās sasaites izveidotajai stacijai un piekāpa pie cietušā;

14. Pēc kritiena nekavējoties telefoniski tika izsaukti glābēji, kuri ar helikopteri negadījuma vietā ieradās pēc ~ 15 minūtēm un arī konstatēja miršanas faktu;

15. Cietušo sasaiti glābēji nocēla no maršruta ar helikopteri, savukārt otrā sasaitē no maršruta nolaidās pastāvīgi.

II Nelaiemes gadījuma iemesli

Iemesli tiek izteikti pieņēmumu formā, jo ņemot vērā situāciju, kurā neviens neredzēja noraušanās iemeslu un konkrēto vietu maršrutā, šādus secinājumus var izteikt tikai pieņēmumu veidā.

Negadījuma iemesli ir izvērtēti rūpīgi apkopojot visu informāciju no kāpējiem, kas kāpa konkrēto maršrutu, gan tajā laikā atradās citā maršrutā Cogne un pārzināja ledus situāciju šajā reģionā, pazina labi cietušo un viņa kāpšanas prasmes/stilu.

1. Netika pietiekoši kritiski izvērtēti nestabilie kopējie laika apstākļi kāpšanas reģionā (ledus dienvidu puses maršrutos nebija labi izveidojies, kāpiens notika dienas vidū, kad saules ekspozīcija bija augsta un ledus kvalitāte tajā brīdī strauji pasliktinājās);

2. Netika pietiekoši kritiski novērtēts konkrētais maršruts, jo dažas pazīmes liecināja (augšējā stāvā daļa nebija pilnvērtīgi izveidojusies, jo parasti maršruts ved pa labo pusi ledus kritumam, bet ledus bija izveidojies tikai kreisajā pusē), ka maršruts iespējams nav labā kondīcijā. Citi dienvidu puses maršruti, ko abas minētās sasaites sākotnēji bija izvēlējušās kāpt tajā pat dienā, nebija kāpjami, jo to kondīcija bija slikta un kāpēji pieņēma lēmumus tajos nekāpt;

3. Izejot no pirmās stacijas tika traversēts posms (III kategorija, apmēram 20 metri, ieskrūvētas 5 ledus skrūves) līdz stāvam ledus posmam un pie šī stāvā posma (4-5 metri, IV kategorija) netika izveidota stacija, bet līderis turpināja iziet savu virvi arī pēc otrā kāpēja ieteikuma izveidot staciju un tad turpināt kāpienu;

4. Otrās stacijas neizveidošana visticamāk:

- 1) radīja papildus berzi, kas noteikti būtiski sarežģīja kāpšanas apstākļus augšējā kāpšanas posmā, kad praktiski tika izieta visa virve (virves kopējais garums 60 m);
- 2) būtiski samazināja ledus skrūvju skaitu, kuras iespējams būtu noderējušas augšējā posmā;

5. Stāvais ledus posms visticamāk nebija labā kondīcijā, jo uz tā kāpējs pārvietojās salīdzinoši lēni un netipiski savām tehniskajām prasmēm/pieredzei un bija ieskrūvējis 5 ledus skrūves, lai gan iespējams, ka tur parastos apstākļos viņam būtu pieticis ar 2-3 ledus skrūvēm;
6. Cietušais visticamāk nebija ieskrūvējis nevienu ledus skrūvi posmā virs pārkares;
7. Virs pēdējā drošināšanas punkta cietušais uzkāpa orientējoši 10-15 m. Līdera kritiena brīdī nebija virves rāviena uz drošinātāju. Pēc kritiena kāpēji un glābēji neatrada virvē nostiprinātas atsaites vai ledus skrūves, kas varētu būt izrautas;
8. Šādas ledus skrūves netika atrastas arī vizuāli apskatot maršrutu apakšā zem tā. Drošināšanas punktu trūkuma rezultātā kritiena garums bija vairāk kā 20m, un kritienu nebija iespējams apstādināt ledus vertikālajā daļā;
9. Ledus skrūves augšējā posmā iespējams nevarēja ieskrūvēt sliktās ledus kondīcijas dēļ (pat ja būtu bijušas līdzī ledus skrūves), bet kāpējs pieņēma lēmumu iet līdz gala stacijai (kokam). Cietušā pieredze, psiholoģiskā sagatavotība pieļāva lielāku lēzenāku (ne vertikālu) posmu pārvarēšanu bez papildus drošināšanas punktiem;
10. Spriežot pēc internetā pieejamām fotogrāfijām, vasarā šajā vietā ir samērā gluda klints plāksne, kas nepietiekama ledus biezuma gadījumā varēja ievērojami apgrūtināt kāpienu. Sliktā ledus un sniega kondīcija maršruta daļā virs pārkares, iespējams, arī klints plāksnes atsegumi zem ledus un sniega, varēja kļūt par iemeslu līdera kritenam;
11. Tas, ka maršruta posmā virs pārkares iespējams bija sliktā kondīcijā netieši apliecināja kāpēju forumos atrastā informācija (informācija tika atrasta par laika periodu 2016.gada 30-31.janvāris), ka franču un britu kāpēji nav kāpuši augšējo posmu, jo ledus situācija ir novērtēta kā pārāk riskanta un nedroša.

Rīgā 01.11.2016.

